

Kryds & bolle FACIT C2

C2

Formelt subjekt

Markér led

Skriv ikke på facitarkene.

Satte du bolle (O) under verballed, kryds (X) under reelt subjekt, kryds med streg under (X̄) under formelt subjekt og streg under andre led?

Sådan (jf. intro til test C0):

Der slides bravt med at lære den danske sætningsanalyse. (5 led)

X̄ O X

HUSK når du retter, at sætte kryds i boksen nederst på din øveside!

Der var engang en hane. (4) Det var en mørk, stormfuld nat. (3)

X̄ O X X̄ O X

Der kommer atter en dag. (4) Det er sjældent der sker noget. (4)

X̄ O X X̄ O X

Sner det i julen? (3) Hagler det? (2)

O X̄ O X̄

Det¹ skal du ikke sige! (4) Var du der²? (3)

O X̄ U O X

Det regner voldsomt? (3) Der blæses kraftigt i hornene. (4)

X̄ O X̄ O

Nu kan det være nok! (4) Det var et farligt hus hun holdt³ (3)

O X̄ U X̄ O X

Hvad skulle det forestille? (3) Nu dages det, brødre! (4)

O X̄ U O X̄

Kan vi regne med det⁴? (3) Regner det⁵? (2)

O X̄ U O X̄

¹ OBS! "Det!" – altså trykstærkt og derfor *ikke* formelt subjekt!

² "der" med tryk, modsat *der var engang ...*

³ Ledsætningen (*som*) *hun holdt* er underled til *et farligt hus*.

⁴ Trykstærkt, jf. *Dét kan vi regne med!*

⁵ Her kan man faktisk først høre det tryksvage "det" når man vender sætningen om: *Det regner!* Husk i øvrigt at "vejrsetninger" har formelt subjekt.

Kryds & bolle FACIT C2

Markér led

Satte du bolle (O) under verballed (udsagnsled), kryds (X) under subjekt (grundled), kryds med streg (X̄) under formelt subjekt og streg under andre led? **HUSK krydser i rettefeltet på dit øveark.**

Sådan: Der er udsigt til en varm sommer. (4 led)

O X

Der er ikke længe til at den nye butik åbner. (5 led)

O X

Det er muligt at sagen udsættes. (4 led)

O X

I vinduet har vi både de dyre, men også billigere pelse. (4 led)

O X

Det er et værre vildnis vi har omkring hindbærrene⁶. (3 led)

O X

Det er helt sikkert at de økologiske grøntsager smager meget bedre. (4)

O X

Der var kun få penge i omløb i landet. (5)

O X

Når der er lys i vinduerne⁷, er der som regel nogen hjemme. (6)

O X

Der i gaden ligger biblioteket. (OBS: "der" i betydningen "dér" er IKKE formelt subjekt!)* (4)

O X

Vokser der stadig hylde på skråningen til flyvepladsen i Frederikssund? (5)

O X

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Man sætter under formelt subjekt _____,

man sætter X under (reelt)⁹ subjekt _____,

og man sætter O under verballed _____.

⁶ OBS at ledsætningen (vi har ...) danner underled i subjektet.

⁷ Foranstillet ledsætning

⁸ Du så vel denne hjælp, ikke!

⁹ Svaret er OK også *uden* parentes!

Kryds & bolle FACIT C2

Markér led

Satte du bolle (O) under verballed (udsagnsled), kryds (X) under subjekt (grundled), kryds med streg under (X̄) under formelt subjekt og streg under andre led?

Sådan: Der er flødeboller på tilbud.

O X

Der males mange malerier i de finske skoler.

O X

Der er sprunget mange blade ud på skovens træer først i maj.

O X

Foregår der underlige ting på Dragsholm Slot om natten?

O X

Ved siden af rasteplassens skraldespand ligger der en masse affald.

O X

Til næste år skal der opføres en helt ny svømmehal i kommunen.

O X

Det har ikke sneet¹⁰ ret meget i denne vinter.

O X

Der har til gengæld været frost i flere perioder.

O X

Der løber en fos ud over fjeldsiden flere steder i Setesdalen. [I Norge, min far!]

O X

Det var sent på natten vi mødte dem¹¹.

O X

Indsæt de manglende "ord" i disse sætninger:

Under verballed sætter man tegnet O,

under formelt subjekt sætter man tegnet X̄,

og under reelt subjekt sætter man tegnet X.

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

¹⁰ HUSK at *har sneet* kommer at *at sne*.

¹¹ Subjektet består her af en efterstillet ledsætning uden startkomma og med *at* underforstået.

Kryds & bolle FACIT C2

Markér led

HUSK tegn og/eller streg under alle led **og krydser i rettefeltet!**

Sådan: Det har lynet og tordnet hele natten.

× 0 ∪ ∪

HUSK: Der behøver ikke være et reelt subjekt i sætningen!

Man sætter 0 under _____ *verballed* _____,

man sætter × under _____ *(reelt) subjekt*¹² _____,

og man sætter × under _____ *formelt subjekt*¹³ _____.

Prøv nu selv at finde led:

Det har regnet en del den seneste måned.

× 0 ∪

Der ventede soldaterne en varm modtagelse¹⁴.

× 0 ×

Stormede det kraftigt på jeres englandstur¹⁵?

0 ×

Det rasler i løvet, og,

nu er det tø ...¹⁶

× 0 [afslører at der er 2 sætninger]

0 ×

Der fejes og pudses og ordnes¹⁷ hele natten før dronningens besøg.

× 0 0 0

Det suser kraftigt for ørerne på ham, især når han er i modvind.

× 0 [forklarende tilføjelse, derfor startkomma før denne ledsætning.]

Det var bare katten der havde væltet en vase.

× 0 ×

Det kan være det samme med al hendes hjælpen til.

× 0 ∪

Vokser der mos på en rullesten?

0 × ×

¹² Har du kun skrevet subjekt, er det i og for sig OK!

¹³ Her er man til gengæld nødt til at skrive begge ord for at skal være rigtigt.

¹⁴ NB! Det var ikke soldaterne der ventede; de var vel snarere overraskede! *En varm modtagelse ventede soldaterne.*

¹⁵ Den er go' nok; med lille 'e', altså; jf. RO

¹⁶ Ups! Jeg glemte det mellemrum der skal være foran "3 prikker" når det er ord og ikke bogstaver der er udeladt!

¹⁷ OBS! Kan man smide verberne væk ét ad gangen, har man at gøre med selvstændige verbaler.

Kryds & bolle FACIT C2

Markér led

Satte du tegn og/eller streg under alle led?

Sådan: Det kan være svært at slå op i en ordbog

× 0 ∪ ×

hvis man ikke kender de latinske betegnelser.

OBS! Der er ikke formelt subjekt i alle sætninger som måske ved første øjekast ser sådan ud, så pas på ikke at gå i vandet!

Markér led. OBS lige at nu har hver helsætning ikke altid sin egen linje:

Der²² kommer han under ingen omstændigheder ind.

0 ×

Verballed er den latinske betegnelse for det led man sætter bolle og -->²³

0 ×

halvbolle under. Subjektet er til gengæld det led "der handler" med -->

× 0

verballedet.

Det kommer til at øse ned. Det²⁴ kan jeg desværre ikke gøre noget ved, for

× 0 0 × ∪

jeg har glemt min paraply. Det er nu ikke særlig rart at blive så våd, men

× 0 ∪ × 0 ×

man kan jo lige så godt springe som krybe²⁵ i det.

× 0 ∪ 0 ∪

Hun kunne lige så godt have talt til en dør. Det var ganske umuligt at -->

× 0 ∪ ∪ × 0

komme igennem med fornuftsargumenter over for dem.

×

Indsæt det der mangler i denne sætning:

Man sætter × under _____ *formelt subjekt* _____.

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side?

²² Trykstærkt: dér!

²³ Pilen viser at leddet fortsætter i linjen under.

²⁴ Ej tryksvagt, altså ikke det formelle subjekt her. Viser i øvrigt tilbage til sætningen før.

²⁵ Bemærk det dobbelte verballed med samme hjælpeverbum: *kan ... springe + kan ... krybe.*

Kryds & bolle FACIT C2

Markér led

Satte du tegn og/eller streg under alle led?

Sådan: Det er deres egen mad hunden og katten spiser.

Men det²⁷ kræver til gengæld at man forstår forkortelserne som knytter -->

an til opslagsordene. Og det gør man kun hvis man kender de latinske -->

betegnelser. Sådan er det bare.

Sæt de manglende ord ind i disse sætninger:

Leddets *det* i eksemplet øverst på siden er _____ *formelt subjekt* _____.

Leddets "deres egen mad" i eksemplet er _____ *reelt subjekt*²⁸ _____.

Markér led:

Det er nu du skal gøre klar til næste test. Måske ville det være en god idé

at kikke på C-siderne igen! Det er altid klogt at repetere stoffet inden -->

man "går til prøve".

Som du véd, skal man kunne C-delen før man får lov til at gå videre med D.

Så hvis du ikke består den næste test (C2), må du repetere yha. afsnit C3, og

det²⁹ består af 8 til 10 sider.

Består du C2-testen med mindst 80% rigtige, kan du gå videre til en ny -->

fortest. Den hedder D0 og skal bestås med 90% rigtige.

Det skal nok gå, men du må bare ikke give op på halvvejen.

Satte du rigtigt kryds i rettefeltet på din egen side? SLUT for nu.

²⁷ Dette "det" henviser til sætningen på forrige side!

²⁸ Her hvor betegnelsen bruges i modsætning til *formelt subjekt*, er det vel mest korrekt at bruge begge ord. – I øvrigt: Hvis du tror at *hunden og katten* er subjekt, så vend lige sætningen om: *Deres egen mad er det (som) hunden og katten spiser*. Pas på med de ord som er underforstået (her: *som*) i dagligsproget!

²⁹ Altså *afsnit C3*, pronomenet *det* er derfor reelt subjekt her. (Der er i øvrigt også accent på *det*!)